

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen, Darabos-utca 7. szám. — Telefon 412. szám. Hirdetések árszabás szerint vétetnek fel.

I. évfolyam. 112. szám. Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár helyben: egy óra 1 korona, negyedévre 3 korona. — Vidékre egy óra 1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Debreczen, 1912.

Csütörtök, október 10.

A magyar Cromwell.

Írta: P. Ábrehám Dezső.

A politikai lelkiismeretességnek nagy fokát tanusítják gróf Tisza István mikor mindjebben belehecceli magát az angol példákra való hivatkozással. Andrassy Gyula gróf egy nemesen előkelő tanulmányban a legnagyobb veszedelemnek jelezte, hogy az angol alkotmány látszólagos (a látszólagos jelző nagyon fontos!) analógiáit a mi gyűlölkövesen külföldi közéleti viszonyainkra alkalmazzák. De a Tiszák csökönyesek. Mint minden pusztulásra és pusztításra születték faj. Könyöröljünk puszkaporszag árad, európai háboru, gazdasági összeomlás fenyeget bennünket, parlamentárismusunk meggyalázva vergődik, — mindez Tisza Istvánnak semmi. Mit neki He-kuba? Az angol alkotmány analógiái: ez a fő. Hogy Tisza Istvánnak ideje és alkalmá volt az angol alkotmányt tanulmányozni, az elég szép dolog. De ahhoz, amire ebbeli tudását felhasználja, nekünk is van szavunk s mielőtt ezt a szót kimondanánk, zavarban vagyunk, milyen szempontból nézzük az ügyet, hogy helyesen ítéljünk? Mert vagy okos ember Tisza István, vagy nem? S nem tudjuk, melyik esetben érdemel keményebb ítéletet? Azt, hogy nincs annyi ítélőképessége, hogy maga is tudatában ne lenne annak az egyszerű igazságnak, amit Andrassy kifejtett, hogy más az angol nemzet helyzete s más a magyaré, nehéz feltennünk róla. Utóvégre ehhez még csak különösebb intelligencia sem kell. Az angol nemzet megszokta, hogy sorsát maga intézze s hogy világoknak parancsoljon. Gazdag, független nemzet s az alkotmánya teljesen harmonizál ezzel a szerencsés imperializmussal. Ur szívében, lelkében a magyar is, de uralmi hajlamait, imperialisztikus törekvéseit a gyakorlatban századok óta nem érvényesítheti, sőt egyre kell küzdenie legerősebb, legősibb jogainak megvédéséért s függetlenségének kiépítéséért.

S amilyen nagy a különbség az angol és a magyar nemzet politikai helyzete közt, ép oly nagy a különbség mindenn látszólagos, tehát hazug analógia dacára is az angol alkotmány és a magyar alkotmány lelke közt. Az angol alkotmány a nemzeti erő tudatát képviseli és századok óta a leghatalmasabb eszköz az angol nemzet imperialisztikus vágyainak érvényesítésére, a magyar

alkotmány nemzeti függetlenségünk veszélyben voltának nemzeti megérzése s egyetlen védelmünk és menisvárunk minden megpróbáltatásunkban. Az angol alkotmánynak az angol hatalmi törekvések biztosítása ad színt, a magyar alkotmánynak önvédelmünk irányítása.

Meg vagyok róla győződve, hogy Tisza gróf, ha nem is hasonlította magát titokban Cromwellhez, legalább is — gondolt rá. Hisz ő rendkívül előszeretettel viseltetik az angol analógiák iránt. Elvakult hívei pedig földi atyaistenként imádják. De gondolt-e arra Tisza István gróf, mi lett volna Angliával Cromwell idejében, ha Cromwell csak rombolni tudott volna, de alkotni nem? Az kétségtelen, hogy annak, aki jobban tud alkotni, bizonyos körülmények között olga van, sőt kötelessége a rosszabbat lerombolni. De vajjon ezek között az emberek közé tartozik-e Tisza István gróf? Rombolni, azt tudott. Oly erővel, olyan végzetesen, mint senki más. Mindent, ami parlamentárismusunkban módott adott a nemzetnek önvédelmére, függetlenségének kiépítésére, durván elpusztított. Tehát elpusztította alkotmányunkból azt, ami abban legértékesebb volt, ami színét, fejlődésének irányát adta. Amiért büszkéek voltunk alkotmányunkra, — mint államiságunk és jövőnk nagyságának legfőbb biztosítékára.

S mit alkotott? Teremtett-e rendet? Visszaállította-e a külföld előtt parlamentünk presztízsét? Van-e köztünk csak egy is, aki a Tisza «rendcsinálása» óta büszkébb a maga magyarságára? Egy szerencsétlen, fél Cromwell Tisza. Aki csak rombolni tudott, de alkotni nem. Elrabolta nemzeti erőnk legértékesebb alapját, alkotmányunk legértékesebb biztosítékait. Pribékkre adta a legjobbjainkat. Meggyalázott bennünket az egész külföld előtt. Guntárgyává tette a magyar nevet, s idegen vicclapok anyagává parlamentárismusunkat. Vésárra vitte a vérünket, verjékünköt. Koldussá tette, kifosztotta egész nemzetét.

S mindezt szerencsétlenül alkalmazott analógiák kedvéért. Egy alaptevés miatt. Bár a rosszabbik esetet, hogy tudatosan, bosszúvágyból tette, amit tett: a bekövetkezett események szintén valószínűvé teszik.

Más, nemesebb anyagból születtek az angol alkotmány hősei. Mert az énismeret s önértékelés teljes hiányát jelentené, ha ő is — analógia kedvéért — a magyar alkotmány hőisének képelné magát. Pedig annak képzele. Mert ha tudatában volna, hogy milyen szerepet töltött ő be, szégyelné magát. Vakeszköz volt Gondolkozás nélküli, irányított, kommandírozott vak eszköz. Bécsnek ököre volt szüksége. Nem észre, nem

logikára, nem koponyára, tudásra: — egyszerűen egy engedelmis, itésre kész ököre. Amelyik nem kérdez, nem fontol, nem okoskodik, csak át. Sretentetesen elszomorító tünete az a magyar politikai élelinek, hogy egyfelől azok irányítják, akik legnagyobb művészek a fondorlatban, utatkon járásban, másfelől azok, akiket csak egyetlen egy tulajdonság jellemez, az, hogy: erőszakosak és elvakultak éppen a nemzet hátrányára. Lukács s Tisza ezen az alapon politikailag voltaképpen egy személyt képviselnek, mert egymást kiegészítik. Együtt ők egy test, egy lélek, ha ugyan az önzésnek, az egyéni érdekek hajszolásának, a hazaárulásnak, a nemzet jogai eltiprásának lelkéről lehet beszélni.

Alig egy pár nap óta langban áll Európának délkeleti része. Kis, de önzéretes, fejlődni kívánó, hódítani vágyó, idegen faji uralom alól szabadulni törekvő nemzetek maguk irányítják sorsukat, amint illik s ez szabad nép és szabad emberekhez.

Mi ebben az elnyomott és tönkresanyaritott Magyarországon alig mulasztunk el egyetlen alkalmat, hogy a Balkán kis nemzetei ellen jól, rosszul sikerült éleket bocsássunk világ-gá. Pedig jó lenne ezeket a kigunyolt, ezeket a lenézett kis országokat megfigyelni, jó lenne tőlük példát is venni.

Hogy kitört a nemzeti elkeseredés, midőn az ország becsületéről és nagyságá tételéről van szó, hogy fódultak az emberek a világ minden tájáról, hogy hazájukért életüket, vagyonukat feláldozhassák?!

Vajjon, ha végig hordanák a véres kardot ősi szokás szerinti, akadna-e csak egy magyar is azok között, akik most megannyian a haza és alkotmány megmentőiként tüntetik fel magukat a hatalom árnyékában, akadna-e csak egyetlen egy is, aki hasonló áldozatkészséget tanusítana, mint a sokat kigunyolt bolgár, szerb, görög, vagy a montenegrói kecskepásztor?

Azt hiszem, a mi hőseink csak arra pályáznának, hogy zabol, golyót és egyéb drága dolgokat szállítsanak a szorongatott hazának, — természetesen megfelelő drága áron.

Azokban a kis szíav államokban van élet, van emberi és nemzeti becsület. Ott nem az önzés, nem az egyéni érdek a vezéricsillag, ott nem a panamisták és hatalom körül csoportosuló szövetszete alkotja az országot, irányítja a közéletet, hanem a nemzeti becsület, az emberi legszébb és legnemesebb tulajdonságok.

Ez a Lukács s Tisza uralma alatt ne keressük, hasztalan munkát végeznénk.

A háboru.

(A nagyhatalmak közbelépnek. Montenegró hadüzenete. Véres remények.)

A hatalmak közbelépése Szófiában és Belgrádon megtörtént az előre jelzett formában, de Cetinjében már nem történhetett meg, mert Montenegró nem várta meg — valószínűleg nem is akarta megvárni — az intervenciót, hanem általános meglepetésre megüzente Török szágnak a háborút. Konstantinápolyi követe Plamenac délbén, ugyanakkor, amikor Szófiában az osztrök és magyar és az orosz követ intervenciót, megjelent a portán és átadott egy jegyzéket, amely a hadüzenetet tartalmazta. A hadüzenet jegyzék igen rövid s a megokolással együtt mindössze annyit mond, hogy «mivel Törökország Montenegró öhajtsa t nem teljesíti s a vitás kérdéseket nem akarja rendezni, Montenegró kény-

szerítve látja magát arra, hogy fegyverrel érvényesítse igazát.» A jegyzék átadása után Plamenac elutazott s ugyanakkor Cetinjében a török követnek kiadták az utlevelét.

Montenegró és Törökország tehát háborus viszonyba kerültek egymással. Ez magában véve nem jelentene nagyobb veszedelmet, de valószínű, hogy Montenegró hadüzenetét nyomon fogja követni a többi balkáni államé. Nem bizhatunk ugyanis abban, hogy a Szófiában és Belgrádban történt intervenciónak eredménye lehessen. Ha ez a vértalan dolog mégis megtörténne, akkor Nikita egyedül állna. Az operettállam azonban ez esetben aligha operett-szerepre vállalkozott s hadüzenete után várja a többi szövetszeges

Butorok legelőnyösebben a **Csapó- és Piac-utca sarkon** levő **Butorcsarnokban** szerezhetők be.

csatlakozását és csatasorba állását. — Hogy ezek elárulják és magára hagyják, kizárt dolognak látszik.

Megszakadt diplomáciai összeköttetés.

A Magyar Távirati Iroda jelenti Cettinjből: Plamenao montenegrói ügyvivő ma elutazok Konstantinápolyból. Halil bej cettinjei török diplomáciai ügyvivőnek ma kézbesítették utlevelét.

Bécsi beavatott körökben Montenegro és Törökország között a diplomáciai összeköttetés megszakítását igen komoly lépésnek tekintik, mert az ilyesmit rendszeren a hadüzenet szokta követni. Miklós király elhatározását azzal indokolják, hogy a nagyhatalmak közül álló békeakcióját akarta megelőzni és a többi Balkán-államokat is fajtacompli elé állítani. — A montenegrói kormány ugyanis látta, hogy Szófiában és Belgrádban a békepárt nagyon felülkerekedett és ezt akarta ellensúlyozni a diplomáciai összeköttetés megszakításával. A montenegróiak eljárása azért is figyelemreméltó, mert alapos cáfolata a Balkán-államok között hirdetett és sokat emlegetett szolidaritásnak.

Egyik oldalról megkínnyiti a nagyhatalmak közös bekelezését a török kormány részéről megígért 18880-iki reformok megvalósítása, másrészt nehezebbé teszi Miklós király elhatározása, melyre épen mai születésnapján határozta el magát.

A szerb készülődés.

A szkupstina törvényjavaslatot fogadott el, mely a kormánynak részben már felhasználta, részben rendelkezésre álló póthiteket szával meg 44,800,000 dollár összegben.

A szkupstina és a szóranja üdvözlő táviratokat váltottak, melyben kifejezik reményüket, hogy akciójuk a törökországi elnyomott fajkonok érdekében a keresztény balkáni államok részéről indított akció sikeres lesz.

A szkupstina által tegnap első olvasásban elfogadott moratórium elrendeli, hogy a kereskedelmi és váltótörvény alapján fennálló összes kötelezettségek — a lakbérszerződési kötelezettségek kivételével — fizetési határideje a mozgósítás publikációjának napjától, tehát szeptember 30-tól kezdve három hónapra elhalasztanak. Ezenfelül az igazságügyminiszter felhatalmaztatik, hogy szükség esetén a törvény érvényét az a normis viszonyok tartamára meghosszabbítsa. A törvényjavaslaton a második olvasás alkalmával, mely október 13-án lesz, módosításokat szándékoznak tenni oly értelemben, hogy a moratórium a lakbérszerződésekre is kiterjedjen. Parlamentij körökben kijelentik, hogy a moratórium csak magánemberek helyi és külföldi fizetési kötelezettségeire engedi meg a halasztást, nem pedig a szerb állam kötelezettségeire. A szerb állam a rendkívüli állapotok ellenére pénzügyi kötelezettségeit továbbra is teljesíteni fogja.

A szerb sajtóiroda a következőket teszi közzé: Azon hírek, mintha az orosz és francia követ a szerb kormánynak közléseket tett volna a

francia külügyminiszter javaslatáról, mértékadó helyen történt megállapítás szerint valótlank. Eddig semmiféle lépések nem történtek, csupán a nagyhatalmak képviselőinek lépése közvetlenül a mozgósítás után, amíg a hatalmak képviselői azt az óhajt fejezték ki, hogy a csapatok összevonásától a török határ közelében tekintsenek el. Ezóta a szerb kormánynál semmiféle lépések nem történtek.

Közelépés a balkáni államoknál.

Szófiából jelentik: Ausztria és Magyarország és Oroszország diplomáciai képviselői ma délelőtt megállapították a közösen megállapított lépéseket a nagyhatalmak nevében. A nagy hatalmak jegyzéke nem tett bevezető benyomást. A politikai körök úgy vélekednek, hogy a helyzet állandóan rendkívül komoly, de azért még mindig megvan a lehetősége annak, hogy a békét fönntartják. Bulgária válasza nem fog sokáig késni. A hatalmak a jegyzékkel a Bulgária és Törökország között való tárgyalást akarják megindítani, hogy a két állam álláspontját egymáshoz közelebb hozzák. A tárgyalást a leggyorsabb tempóban fogják folytatni, mert az idő nagyon rövid s egy-két nap alatt a döntésnek el kell következnie.

Belgrádból jelentik: Ma délután 4 órakor Ugron osztrák és magyar követ és Hartwig orosz követ mint a berlini szerződés aláíró hatalmainak mandatáriusai megjelentek Pasic miniszterelnöknel és diplomáciai lépést tettek a Poincaré és Szaszanov között létrejött megállapodás értelmében.

A hadüzenet.

Szófiából táviratozzák: Ferdinánd király, mint hadseregének fővezére, ma a bolgár hadsereg főhadiszállására utazott.

Cettinjből táviratozzák: Nikita király Mirkó herceggel ma délelőtt Podgoriczába utazott a főhadiszállásra. Az ottomán ügyvivő ma délelőtt a török követség többi uraival elhagyta Cettinjet. Az orosz határig megadták a szokásos kíséretet.

Londonból táviratozzák: Sir Eduard Grey a balkán helyzetről hozzá intézett kérdésre azt válaszolta, hogy a ma közölt komoly híreket sem meg nem erősítheti, sem nem tagadhatja.

Modern és a legjobb

Villamos berendezések

rendelje meg

FÖLDVÁRI-nál

üzleti telefon 168

gyári telefon 816.

Tanuló felvétetik.

A csendőrség új felügyelőhelyettese.

Egy debreceni csendőrezredes karrierje.

Egy fényes katonai karrier nyert most hatalmas betetőzést: a király tolcsvai Nagy Gábor ezredest, a debreceni VIII. számú csendőrkerület parancsnokát a magyar csendőrség felügyelő-helyettesévé nevezte ki.

Mi, akik esmerjük közelebbről tolcsvai Nagy Gábor csendőrezredest, őszintén örülünk sikerének, mert valóban érdemes embert ért el ez a kitüntetés. Tolcsvay Nagy Gábor már régóta tartózkodik Debreczenben és az egész város urtársadalmának szeretetét vívta ki. Most, a mikor felügyelőhelyettesévé nevezte ki a király, seregestől érkeznek hozzá a gratulációk és szerencsekívánatok.

A Hivatalos Lap tolcsvay Nagy Gábor kinevezéséről szóló közlése a következőképpen hangzik:

«A király altorjai Altorjay Imre vezérőrnagynak, a magyar szentkorona országaihoz tartozó csendőrség felügyelőjének saját kérelmére jelenlegi szolgálati állása alól való felmentését elrendelte, — továbbá postupici Kostka Pál vezérőrnagyt, a magyar szentkorona országaihoz tartozó csendőrség felügyelőhelyettesét, a csendőrség felügyelőjévé, tolcsvai Nagy Gábor ezredest, a debreceni VIII. számú csendőrkerület parancsnokát, a csendőrség felügyelőhelyettesévé kinevezte.»

Nem adózunk!

A feministák mozgalma.

Ugy-e tetszetős argumentummal tudták a választójogot követelő nőknek azok etelni, akik jog helyett mindig csak feleletet szerettek adni: szemükbe vágták a nőknek, hogy jog ugy-e kellene, de a katonai szolgálatról nem beszélnek, szóval jogot követelnek, de a terhekből nem kernek. Ez így tetszetős argumentum volt a gyengébbek számára. Akadt még professzori tekintéllyel járó-kelő politikus is, aki megpróbálta forgatni ezt a silány fegyvert. A feministák most visszafordítják s erre nagyon kiesik a fegyver a vitézkedő urak kezéből.

A feministák azt mondják, hogy jó, belemegyünk abba, hogy jogok és terhek együtt járnak. Ez ugy-e annyit jelent, hogy teher nélkül nincs jog, de jelenti azt is, hogyha nem adtok jogot, hiába adjátok a terheket is, mi nem vállaljuk. A feministák

most erre a visszára fordítják a dolgot és ki meri azt mondani, hogy nincs igazuk? Százszámra, ezer-számra vannak dolgozó nők s az államnak van szive őket jövedelmük után megadóztatni, csak úgy, mint a férfiakat. Ugy-e, ez is teher, súlyosabb, mint a katonáskodás, mert állandó, elég korán kezdődik csak az életünkkel ér véget. Nos hát, ha nincs jog, — választójog — hanem csak beleszólásunk abba, hogy mire fordítsák ezeket az adópénzeket, s ha nem folyhatunk bele abba, hogy a kereseti viszonyok — a mi kereseti viszonyaink is — hogyan alakulnak, akkor — mondják a feministák — semmi köze az államnak a mi keresetünkhez. Röviden és magyarul ez azt jelenti, hogy vagy választójogot, vagy nem adózunk. Erre Magyarországon a második fele nem egészen ismeretlen már. De miért legyenek a feministák egészen újítók. Ők megelőlegesnek azzal, hogy a «nem adózunk» nepszerű jelszavát ebben a vonatkozásban ők alkalmazták először. Mert alkalmazni aztán komolyan akarják. Az erre vonatkozó indítvány már a megfelelő bizottság előtt van s megy a maga útján. Ez pedig nem az egyébfajta, állambizottságok megszokott útja. Itt kevés a beszéd, de van agitálás és lesz cselekvés is. A pontosan, a legutolsó részletig kidolgozott terv már meg is van. A többi pedig meglesz, vagy pedig meglesz a választójog. S így talán mégis az utóbbi lesz meg.

Debreczenből Bulgáriába.

Hazamentek a bolgár kertészek.

Amint az «Uj Debreczen» megírta, a debreczeni bolgár kolóniának a kisebb része még szombati délelőtt búcsút mondott nekünk, a nagyobb rész ma utazott el.

Az idén ugyanis a háborus hírek hatása alatt hamarabb készültek feluttra a bolgár munkások. Mohón olvasták a hírlapok terjedelmes jelentéseit a kitörőfélben levő háborúról, elégtlenül vettek tudomásul azt a lelkesedést, amit napról-napra konstataálnak a Bulgáriába kiküldött tudósítók. Hazavágyakoztak valamennyien.

Hamarosan rendbe hozták dolgukat, hátrahagytak néhány idősebb reg kertészt és heten már szombat délelőtt vonatra ültek.

Ma ismét utnak indult egy csapat. Ők az utolsók. Rajtuk kívül már csak egy-két reg bolgár maradt itt házózónek.

Mintegy tiz-tizenkét emberből álló kis bolgár kolónia várta a délutáni személyvonatot, amikor a pályaudvaron felkereste őket tudósítónk. Izga-

Figyelem! Debreczen legolcsóbb bevásárlási forrása a „Verseny”

kész férfi-, fiú és gyermekruha áruház, DEBRECZEN, Piac-utca 61. sz. (Fischer-ház) a Szent-Anna-utcával szemben. Az összes őszi és téli férfiruha újdonságok állandóan raktáron. Az árak olcsóbbak, mint bárhol.

A cégre tessék ügyelni.

„VERSENY” férfiruha áruház

Piac-utca 61. szám.

tottan lesték a vonat érkezését és szemmel láthatólag vágyakoztak rá, hogy téleves távollét után mihamarabb ott legyenek a háboru színterén.

Komolyan, csöndben viselkedtek, de amikor munkatársunk megkérdezte őket, hogy hova készülődnek, egyszerre vidám hangulat keletkezett a fiatal bolgárok között.

— Hazamegyünk. Várjuk a vonatot. Románián keresztül megyünk haza.

— Kaptak talán behívót?

— Igen, itt van a zsebünkben, de anélkül is hazamentünk volna. Ugy is intéztük a dolgainkat. Méskor sem töltjük itt a telet, de itt szoktunk maradni novemberig. Most azonban szükség van odahaza mireánk is. Alig várjuk, hogy otthon legyünk.

Közben megérkezett a vonat. A legnagyobb rendben és komolysággal foglalt helyet a kis csapat a vonaton. Azután megindultak hazafelé...

SZÍNHÁZ.

1912. okt. 9-én, szerdán:

HÖLGYEK ÖRÖME.

Vigjáték 3 felvonásban.

Személyek:

Blaise Pessac — Lajthay Károly.
Albert Pagevin — Szabó Gyula.
E. Planturel — Lévai F. Pál.
Prosper — Máthé Gyula.
Charles — Repkai Béla.
Mary Ange — Kiss Mariska.
Nancy Planturel — Ligeti Vilma.
Georgette Planturel — Uti Gizella.
Finette — Wirth Sári.
Des Herettes báróné — Vajda I.
Márkiné — M. Tordai Erzs.
Marianne — Székelyné.

Heti műsor:

Csütörtökön: Leányvásár, operett. A/ órelt.
Pénteken: Csitri, vigjáték. B) órelt.
Szombaton: Trenck báró, operett. Ujdonság. C) órelt.
Vasárnap délután: Asszonyfaló, operett.
Vasárnap este: Trenck báró, operett. Kis órelt.

SZÍNHÁZI HIREK.

Zilahy igazgató ez időnyoen e héten, pénteken lép fel először a «Csitri»-ben. Különös érdekessége az előadásnak az is, hogy Bérczy E., a közönség kedvence, betegsége után szintén először lép fel. Valamint Wirth Sárika, ki a címszerepet játsza; őt is csak ez előadásban látjuk egy mindenképen neki való szerepben.

Brezeda ur, a Magyar Színház nagysikerű vigjátékára nagyon készül a társulat; a főbb szerepek Zilahy Gyula, Bérczy Ernő, Szilágyi, Halasi Mariska, Vajda Ilonka, H. Sertőzy Etel, Lajthay, Wirth Sári kezeiben vannak.

Trenck báró jellemes próbáját pénteken délelőtt tartják meg, a siker telejs reményben.

Limonádé ezredés próbái is serényen folynak. Az igazgatóság úgy intézkedett, hogy a premiért még a jövő héten lehessen megtartani.

Holnap lesz a «Leányvásár» felújítása, amelyet a társulat úgy ünnepe meg, hogy fényes és elsőrangú előadásban mutatja be. Ez előadásban Zilahyné S. Vilma, Borbély Lili, H. Sertőzy Etel, Székely Gyula, Falussy István, Máthé Gyula, L. Farkas Pál stb. vesznek részt.

HIREK.

Egy halott!

Már kezdik a derék, hősiesség szerbek ad icsőségteljes hadakozást. De nem a szó szoros értelmében, hanem a régi jó balkáni recept szerint. Már megjött a távirat:

BELGRAD, október 8. (Távirat.) Hir szerint Branya kerületben összeütközés volt a török és szerb csapatok között. A törökök megtámadták a szerb határőröket, akik visszavonultak a faluba, ahol a parasztok hozzájuk csatlakoztak. A harc három óra hosszáig tartott és vesztesége egy halott és több sebesült. Nagyon élénken él még emlé-

kezetünkben a hadviselésnek e neme, hiszen nem feleltük el még a görög-török háboru hadi tudósításait. Oh, a görög-török háboru valóságos láncolata volt a görögök vitéz cselekedeteinek. Egész Európa ujjongott, nap-nap után olvasván a görögök győzelméről írt tudósításokat.

Már a háboru első hetében unalmasá váltak ezek a tudósítások: ötszáz török katona elesett, a görögök vesztesége egy halott. Vagy ezer török elesett, a görögök egy halottat és két sebesültet veszítettek. Így ment ez nap-nap után. Sokáig nem is tarthatott volna, mert a vitéz görögök, ha ily széduletes arányban folytatják, két hét alatt kiirtják az utolsó szőlőtörököt is. Két hét múlva tényleg a nagyhatalmaknak kellett közbelépniük és tiltakozó szavukat telemejniük, hogy a szegény agyongyilkolt törökök — ne vonuljanak be Athénbe és ne foglalják el a győzelmes görögök fővárosát. A görögök ragadós, de szíveségeseikre és követőikre ráragadt a görögök nadi tudósításainak módszere is. — Örömmel üdvözöljük, régi jóbarátként készöntjük a szerbek első haditudósítását, a mely e cikkecske élén olvasható. És azt a bizonyos világszerte ismert: «egy halott!» Nagy meglepéssel olvastuk, hogy ötven török katona elesett már az első üsszeesapásnál és a szerbek vesztesége «egy halott.» Csak előre, kedves szomszédok, gyérünk azzal a jó bugyogóval. És kérünk minél több hirtelen tudósítást. Mert mi nagyon örülünk az ilyen hangu jelentéseknek. Hogy miért örülünk neki? Mert biztossra vehető belőlük, hogy a jámbor török egyszer ismét alaposan elpáholja a körülötte okvetetlenkedő kiskorúakat...

— **A debreczeni kereskedelmi és iparkamara** ezuton közli az érdekeltekkel, hogy a pápai tengerészeti arzenálnál az 1913. év rolyamná felgyülemelő ócska és hulladék anyag elárverezésére vonatkozó hirdetmény a «Budapesti Közlöny» október 10. számában fog megjelenni.

— **Hírek a rendőrségről.** Özv. Deák Albertné, szül. Winter Lujza Csillag-utca 36. sz. alatti lakos bejelentette a rendőrségen, hogy f. hó 6-án este a színházban az előadás után egy II. rendű támlásszékek felakasztva felelték fekete kézi bőrtáskáját, amelyben 320 K. pénzen felül egy női zsebkész s egy fényképpel ellátott vasuti igazolvány volt. A rendőrség kéri a megtalálót, hogy a tárgyát szolgáltatassa be. — Takács Mariska Kölcsey-u. 16. sz. alatti lakos panaszt tett H. J. ügynek ellen, ki 3 és fél havi fizetését s nála elhelyezett 100 korona biztosítékát nem hajlandó részére kiadni.

— **Ma és a következő napokon a Magyar Király-kávéházban Vágó Valéria k. n. országos zeneakadémiát vezetett hegedűművész zeneestélyt tart. Számos látogatást kér: Beke Emil karmester.**

— **A tanítók egyéves önkéntessége.** Tudvalevő, hogy a tanítók az új véderőtörvény értelmében a m. kir. honvédségnél teljesítenek egyévi önkéntesi szolgálatot. Mint a rélhivatalos lapból értesülünk, a vallás- és közoktatásügyi miniszter a tanítók e kötelességének teljesítését megkönnyíti tendő, gondoskodni kíván arról, — hogy az állásban levő állami, telekezeti és községi tanítók tényleges katonai szolgálatra való bevonulásuk esetén annak időtartamára összes illetményeik élvezetében meghagyassanak és a katonai szolgálatban eltöltött idő fokozatos előléptetésüknek beszámíttassék, viszont ezzel szemben a szorgalmi időre járó helyettesi költségek viselésére köteleztessenek. Bár nem sok, de mégis nyeresége volna az önkéntes tanítóknak az ilyen formán való gondoskodás által: állásukat nem veszítik el, fizetésük bizonyos hányadát önkéntesi éve alatt is élvezni, magasabb rang- és fizetési osztályba jutásnál azon éve is beszámíttatnék.

— **A Nemzeti-kávéházban (vasutal szemben) ma és minden este női zenekar hangversenye.**

— **Megrendítő öngyilkosság.** Egy kilenc gyermekes családapa dobta el magát az életet, itthagya nyomorban feleségét, gyermekeit, mert nem tudván fizetni, elárverezték vagyonát. A közeli Vámospércsöl jelenté ugyanis tudósítónk, hogy ott tegnap reggel felakasztotta magát Rosenfeld Ferenc 47 éves gazdálkodó, kilenc gyermek apja, azért, mert elárverezték a vagyonát.

A rendkívül jóleső érzés,

melyet a Pixavon hajmosás kelt, és az előnyös befolyás, amelyet a hajnövesztésre gyakorol ma már általános ismert dolgok. Az a könnyűség, a melylyel a Pixavon a korpát és a piszkot a fejbőrön oldja, könnyen leöblíthető pompás habja, kellemes szaga nagyon megkönnyítik a szerhasználatát Nagyszerű hatása abban nyilvánul, hogy meggátolja az elősködők okozta hajhullást.

Egy üveg két és fél koronába kerül és hetenként egyszeri használat mellett hónapokig tart.

— **Akit még vonz a gyöngyélet.** Igazán furcsa magyarázattal vált meg az élettől tegnap egy fiatal legény. Amikor mindenki azon igyekezik, hogy valami uton-módon elkerülhesse a katonáskodást, amikor az acélizmu alföldi legény hetykesége is bizonyos keserűségbe csap át, ha a «császár kenyere» gondol, akkor egy fiatal, 21 éves, ép, egészséges legény öngyilkos lesz, mert nem veheti fel a cifra egyenruhát. Az eset részletei a következők: Tegnap este háromnegyed 6 órakor Borsos Imre p-ladányi születésű ref., 21 éves kocsislegény Széchenyi-utca 42. sz. a. lakásán 7 mm-es revolverével szíven lötte magát. Amikor berohantak hozzá az udvarbeliek, már halott volt. Tettéknek oka egyrészt az, hogy — ismerősei szerint — rossz viszonyban állott apjával s emiatt is el volt keseredve, de különösen bántotta az, — s ezért nagyon sokszor panaszkodott s toglalkozott az öngyilkosság gondolatával — hogy a sorozáson nem találták elég alkalmasnak a katonaleltre. Csálódott s nem akart csalódottan élni.

A féltékenység áldozata.

Hitvesgyilkosság Nádálján.

Kesánszky Ilia 45 éves nádáljai vagyonos földműves a legszebb egyetértésben élt az utóbbi időkig feleségével és családjával. Kesánszky nagyon fiatalon házasodott, mert már a fiai is megnősültek s a leányai is férjhez mentek. A lakodalmak elmúltak, jötték az unalmas őszi napok, amikor folytonos spórolással akarta a gazda behozni a lakodalmak költségeit. Egyszerre csak a férj felriadt az egyhangúságból, dorbézolni kezdett. Ivó cimboráinak elvetett szavaiból azt következtette, hogy a felesége az ő távollétében viszonyt folytat a község egyik deli legényével. A feleségnek ettől fogva pokol lett az élete. Kesánszky állandóan üldözte a feleségét, aki megunva fejének az alaptalan vádaskodását, ott hagyta az urát s máshová ment lakni.

Kesánszky dühét feleségének távozása némileg lelohasztotta, aki ettől fogva a mamorban keresett enyhülést. Vad tivornyákat rendezett a részegeskedő férj s legutóbb szombaton is egész napon át mulatott. Az éjjeli duhajkodás után ittasan felkereste feleségét új szállásán.

Az álomból felriasztott feleség nem akarta beengedni a részeg Kesánszkyt, mert merénylőtől tartott, de a férj betörte az ajtót s az ágyban fekvő asszonyon hatalmas késsével körülbelül 20—25 késszurást ejtett. Az asszony még a szurások alatt meghalt s a vér láttára megvadult férj még ezután is többször a mellé vágta kését.

Kesánszky ezután letakarta feleségét s mint aki a lehető legjobban végezte dolgát, eltávozott a házból. Az utcára érve egy öreg asszonymal találkozott, aki mikor meglátta a véres Kesánszkyt, megkérdezte, mivel viaskodott, hogy olyan véres.

A gyilkos röviden válaszolt: — Meggyilkoltam a feleségemet. Az öreg asszony megrémülve nézett az elrohantó gyilkos után, majd kiabálni kezdett. Felkarmázta a talat, közben a csendőrségre szaladtak s jelentették a gyilkosságot. A csendőrség azonnal a helyszínre siettek s Kesánszky üldözéséhez láttak, de elfogni már nem tudták, mert bevette magát a Nádálja határában elterülő kukoricásba.

A szerkesztésért felelős Voith György

Ludóser János

női, pipere csipke
és rövidáru üzlete

(Városház épület)

Szalag, csipke, keztyű, ritikül, arcfátyol

harisnya és

párisi ujdonságokban.

Szőlősgazdák

és

szőlőtelepítők figyelmébe!

Aki szőlőjét újra akarja telepíteni,**Aki** szőlőoltványt akar rendelni.**AKI** gyümölcsfát, rózsafát óhajt ültetni —

kérjen oktató díszárjegyzéket az alábbi címtől:

Transylvania
Szőlőtelepítő Vállalat

Maros-Vásárhely,

Dr. Gece Dániel-utca 39. szám.

Allandóan

mellékkeresésként is

sok pénzt

kereshet

ha címét foglalkozása megjelölésével Budapest, 55-ös postahivatalba „Universium” jellegre beküldi. — Nem ügynökség.

HASZNÁLJON! Szaggatás, fejfájás, oldalnyílás, hát- és derékfájdalmak ellen Dr. Borovszky-fele most már kellemes szaga

BOROLINT

Ára 80 fillér, próbatüveg 50 fillér.

Mosakodásra: szépitő és a legjobb fertőtlenítő

Borolin-szappant.

Ára 30 és 80 fillér.

Nyálkaoldásra, köhögés és rekedtség ellen

Borolin-cukorkát.

Ára 20 és 40 fillér.

Kapható az ország nagyobb gyógyszertáiraiban és drogériáiban.

Kapható városunkban a következő cégeknek: BATÁRY IMRE, HARSÁNYI LAJOS, KUBEK SÁNDOR, MIHALOVITS JENŐ, STEINER MANÓ gyógyszerészeknél, KÖZPONTI DROGÉRIÁBAN,

DEUTSCH LAJOS, MÁYER JENŐ és BÉLA, NAGY ANDRÁS, BALOGH M. J. kereskedő uraknál, — Érmihályfalván: MÁTRAI ÁKOS gyógyszerterében. — Földesen: WEISZ MIKSA kereskedésében.

Viszontelárusítók kerestetnek! — Kérjen ingyen használati utasítást! Próbátüveg állatorvosoknak ingyen

Központi Borolin-Főraktár Buda pest, II. Margit-rakpart 45. szám.

— **Makulaturapapiros olcsón kapható a kiadóhivatalban.**

A Főter legszebb részén

modern portállal biró

üzlethelyiség

kiadó,

esetleg a berendezés

eladó.

Czim a kiadóhivatalban.

Apró hirdetések.

Levélbélyegeken is lehet az apróhirdetések árát mellékelni. A kiadóhivatal fenntartja magának a szövegváltoztatási jogot oly hirdetésekkel szemben, melyek megjelenését kizárja a hirdetés tartalma, értelme. — Tudakozódásokra készséggel adunk felvilágosítást, ha a válasza szükséges levélbélyeget mellékelik. Minden hirdetésre ingyen ad fölvilágosítást a kiadóhivatal s hirdetésekét kívánatra díjtalanul szerkeszt.

Vincellér állást keres, — akár helyben, akár vidéken, — ki e szakmában teljes jártassággal bír és egyben a pintéri szakmában is járatos. Ajánlatok «Vincellér» jelige alatt a kiadóba kéretnek.

HA NINCSEN PÉNZE és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy itkőr, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eldva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

OLCSÓ és jó órák, ékszerek legolcsóbban szerezhetők be Gasparik Ádám órák és ékszerész-nél Debrecen, Hunyadi utca 12. Ugyanott órajavítások legolcsóbban eszközölhetnek.

Különbejárata utcai butorozott szoba kiadó Simonffy-utca 54. sz.

Vár-utca 7. sz. házban egy külön bejárata udvari butorozott szoba azonnal kiadó özv. Rosenfeldné-nél.

ŐSZI BARACKOT befőzésre, postakosaranként 5 — korona, csemege-szőlőt 3-50, lekvárszilvái, császárkörtét, ugorkát, paprikát, paradicsomot 2-40, mázsánsként 16 — kor. Szabó, Csongrádról.

EGY butorozott szoba Csapó-utca 19. sz. alatt kiadó esetleg 2 ur részére.

Kisobb különbejárata butorozott szoba villanyvilágítással olcsón kiadó. Darabos-utca 7. a háztulajdonosnál.

Schampan rubás fiatalember, ki vásármag este azon bájos kis hölgyet órák hosszáig át nézte, kéri, ismeretség lehetséges-e. Válasza kiadóba «Há fehér róma» jellegre.

BUTOROKAT konyhaberendezéseket, raktáron tart Bálint József asztalos (Csapó) Berek-utca.

KIADÓ Csapó-utca 93. számú ház egész udvarral, 33 méter ucai fronttal bármely üzleti célra. 1200 korona évi bérért.

Azonnal befizetésre és állandó munkára keresek egy oly kefézőt munkásnőt, aki szőpen sajnokolni és behuzni tud. Jó fizetés és teljes ellátás, utiközben utazni együtt. Biztosítva. Cím: Borovszky Béla befizető mester, Zrínyi, Solymosgye.

Lépcsőházi különbejárata utcai butorozott szoba villanyvilágítással kiadó, Darabos-utca 7.

Ünnepek alkalmából ajánlok egy szobát nyitva becsúszó araszony. Iródeszkákban és gépekben járatos. Cím a kiadóban.

∴ HIDVÉGER ANTAL ∴ Foglalkozik az összes bankügyletekkel
bank és váltóüzlete
Debrecen, Deák Ferencz-u. 13. sz.
TELEFON 416. szám.

Lapkihordó asszonyok lapunk kiadóhivatalában felvétetnek.

